

Datum
2025-02-19

Ert referensnummer
U2025/00157
Vår referens
GR

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se
u.s.remissvar@regeringskansliet.se

Almega Utbildnings yttrande över förslag till förordning och konsekvensutredning av nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare

Almega Utbildning (nedan förbundet) har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade förslag och vill framföra nedanstående.

Almega Utbildning är en arbetsgivar- och branschorganisation för fristående förskolor och skolor. Förbundet har cirka 820 medlemmar med tillsammans ca 420 000 barn och elever i verksamheterna. Förbundets medlemmar är bundna av kollektivavtal och är verksamma över hela landet.

Inledning

Förbundet ser positivt på de förändringar som genomförts i arbetet med det nationella professionsprogrammet i förordning och konsekvensutredning jämfört med förslaget som lades fram tidigare. Nu föreslås exempelvis en fjärde meriteringsnivå, vilket påtalats av många av remissinstanserna. Förbundet vill dock ändå hänvisa till tidigare ingivet remissyttrande samt särskilt framföra nedanstående.

Underfinansierat förslag

Implementeringen och genomförandet av professionsprogrammet kommer att innebära omfattande kostnader för alla huvudmän. I konsekvensutredningen framhålls dock att förslagen inte borde medföra några större merkostnader, då skolans personal och ledare redan med dagens lagstiftning har rätt till kompetensutveckling och en motsvarande skyldighet för huvudmännen att tillhandta sådan. Förbundet kan dock konstatera att det är en avsevärd skillnad på ett fastställt professionsprogram som innebär att ett antal uppdragsutbildningar och högskolekurser ska erbjudas rektorer, lärare och förskollärare. Det innebär alltså kompetensutveckling genom högre utbildning som ska leda till hp-päng, vilket i sin tur kommer att leda till omfattande vikariekostnader för dem som deltar i professionsprogrammet. Det leder i ännu högre utsträckning svårigheter för mindre förskole- och skolenheter, som är mer sårbara för lärares frånvaro och där det är än svårare att samordna undervisning vid rektors/lärares kompetensutveckling.

Risken vid underfinansiering av reformen är därmed att möjligheterna för rektor och alla lärare på en skolenhet att delta i professionsprogrammet och därmed också på sikt att meritera sig på olika nivåer, kommer att ta alldeles för lång tid och att genomslaget av professionsprogrammet därför riskerar att inte heller nå de resultat som förväntas, åtminstone inte i närtid.

Förbundet kan alltså konstatera att det saknas en tydlig finansiering av förslagen till professionsprogrammets delar av kompetensutveckling och meritering. Förbundet anser att det är absolut nödvändigt att professionsprogrammet får en statlig finansiering som innebär att alla huvudmän, även de mindre, har möjligheter att bereda sin personal den kompetensutveckling som programmet syftar till, utan att resurser måste omfördelas från elevernas undervisning. Om staten inte vill ta ansvar och fullt ut finansiera en sådan omfattande reform som professionsprogrammet innebär, kommer skolhuvudmännen inte själva ha resurser att anordna den utökade kompetensutvecklingen genom programmet och inte heller kunna möta lärarkårens förväntningar på det. Det vore djupt olyckligt.

Vad som ska räknas som meriterande utbildning

I förslaget till förordning förtydligas och begränsas något av vad som menas med meriterande utbildning. I förordningen föreskrivs att utbildning som bedrivs på grundnivå eller avancerad nivå inom ämnen, ämnesdidaktik, kognitionsvetenskap, specialpedagogik eller ledarskap ska räknas som meriterande utbildning. Förbundet anser att det är väl avvägda och bra förslag.

Fyra meriteringsnivåer

Förbundet är i grunden positivt till fyra meriteringsnivåer, men anser i enlighet med tidigare ingivet remissyttrande, att den första meriteringsnivån bör utgöras av en bedömning av en lärares undervisningsskicklighet.

En lärare som undervisat under längre tid och som genom erfarenhet och tidigare kompetensutveckling uppnått god undervisningsskicklighet bör kunna få erkännande för det utan att tvingas delta i högskoleutbildning för att nå meritering. Förbundet anser därför att det är viktigt att den första meriteringsnivån i stället för nuvarande förslag, avser en undervisningsskicklig lärare, dvs. den som i tidigare förarbeten benämnts som "erfaren". Förbundet inser att en sådan nivå, förutom ett visst antal tjänsteår, kräver någon form av bedömning av undervisningsskickligheten. Vi anser att rektor är mest lämpad att göra den bedömningen.

För Almega Utbildning

X
Andreas Mörck
Förbundsdirektör

X
Gudrun Rendling
Förbundsjurist